

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom: „KOROŠKI SLOVENEK“.
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

Rokopisi se naj pošiljajo na naslov:
Politično in gospodarsko društvo, Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

List za politiko,
gospodarstvo in prosveto

izhaja vsako sredo. — Posamezna številka 15 grošev.
Stane četrletno: 1 S 50 g; celoletno: 6 S — g
Za Jugoslavijo
četrletno: Din. 25.—; celoletno: Din. 100.—

Verujmo v zmago!

Pred tednom je v neki podjuniški gostilni povodom pogovora o novem občinskem odboru zalučal mož landbundovskega kova enemu naših gospodarjev v obraz psovko „Pfaffenlecker“, misleč ga s tem žaliti. Naša korenina je ta očitek primerno zavrnili, v sili občinske seje je dotični tudi sam popravil. Mož, ki je izustil ta očitek, se je s tem kvalificiral sam in mi bi o tem ne pisali uvodnika, da ne bi čuli te in sličnih krilatic okoli sedanjega političnega boja še od mnogih drugih strani. Pod našo častjo bi bilo odgovarjati na tovrstne izlive duševne omejenosti in ozkosrčnosti, hočemo pa v naslednjem iskati njihove zadnje vzroke.

Naši prvoborniki — Slomšek, Einspieler i. dr. — so zasidrali naš narodni idealizem globoko v korenino katoliškega prepričanja. Gotovo so vedeli, da smo majhni in mladi in da nam bo v našem razvoju treba prestati še mnog hud boj s sovražnimi silami. Prečesto že se je majalo drevesce malega naroda v silnem viharju in burji, neprestano so bili na delu zapeljivci, ki so hoteli kupovati naše duše z denarjem, obljubami in službami. Prosto dušno in odkrito so izjavljali naši predniki svojo katoliško in slovensko zavest, zato se je nad njimi razlivala gnjev protiverskih in protinarodnih elementov. S posebnim sovraštvom so obdajali naše duhovnike, dolžeč jih svetohlinstva, veleizdaje. Leta okoli svetovne vojne z internacijami tolikih duhovnikov, s prisiljenim pobegom duhovnikov in mnogih lajkov, časi obrambnih bojev in še poplebiscitne dobe, kdo bi tehtal vse to trpljenje, sramotjenja in sumničjenja slovenskih sinov, ki so v očeh tedanje miselnosti zakrivil samo eno, da so ostali katoliški in slovenski! V svojih najboljših je naš narod vztrajal do danes. Le-tam pa so se redčile in drobile njegove vrste, kjer je izkoreninjen iz temeljev narodnega idealizma padal v pohlepne roke sebičnega in računarskega materializma.

Poglejmo danes po župnijah in občinah našega dela dežele! Ponekod vidimo, kako še bije srce občestvenega, skupnega življenja v cerkvi, prosveti, posojilnici, občini. Manj samoljubja in samopašnosti je tod, zato pa več skupnosti in vzajemnosti. Drugod spet so občine in župnije, kot bi izumirale, nekaterniki govorijo oblastno besedo, farna in občinska družina pa sta razkrojeni in razbiti. To je dokaz, da je zadnja skrivnost narodne zavesti v vzajemnosti in občestvenosti, narodna nezavednost pa se kaže v razkroju in razdejanju. Saj so temelji narodne zavednosti v ustvarjajočem, družičem krščanskem duhu, nezavednost pa je otrok sebičnega samoljubja.

Naš narodni živelj bi se morda končno razbil, da bi duh, ki je sovražen vsemu verskemu, iskreno narodnemu, občestvenemu pojmovanju, vršil svojo temno oblast še naprej. Ne samo v smeri naše Avstrije, tudi v ostalem svetu je danes čutili, da se pod pritiskom razmer samopašnost in sebičnost umikata lepšemu nazoru o življenju in njegovih oblikah. Nič sicer še ni popolnega, a prelom s starim svetom postaja z vsakim dnem očitnejši.

Smo na skrajni meji raznarodovanja; naše šole in zadnje štetje so že vnebovpjoči grehi nacionalne sebičnosti. V drugem pa moramo istočasno priznati korektnost postopanja deželne oblasti pri imenovanju novih naših občin, koder je v glavnem naše želje izpolnila. Upati je, da bo tudi v pogledu naših šol in nadzorstva teh šol v doledni dobi uzakonjena pravica. V novi dobi, tako verujemo, zamore iti naš narodni razvoj samo navzgor. Vedno spet smo lahko priče, kako stojijo mnogi naši protivniki že danes sredi boja svoje vesti, dolžnosti in pravice. Ta njihov boj se bo z razvojem ostril, da ali končno uvidijo svojo usodno miselno zmoto, ali pa se zrušijo v notranji razdvojenosti. Kdor zamore zajeti sodobno življenje v njegovih

koreninah, čuti že danes, da vstaja ob vseh sencah polagoma tudi v deželi nova, tudi našemu narodu bolj naklonjena miselnost. Pri tem moramo pač imeti pred očmi, da narodi ne žive v mescih in letih, marveč v petdesetletjih in stoletjih.

Tdi od nas in našega dela zavisi bodočnost. Danes gremo v državi in deželi v dobo prosvete, izobraževanja in vzgoje ljudskih plasti. Še bolj kot doslej mora pri tem priti naš verski in narodni nazor v naših župnijah in občinah do veljave. In naši mladini veljajo nedavne kanclerjeve besede katoliškemu dijakom v Tirolu: „Ne za doneče

besede in za prazne geste gre, mirnega in vztrajnega dela ter načelne doslednosti rabimo. Tako vstanejo duševni borci, svesti si vsikdar svojih dolžnosti, borci, ki jih nujno rabimo.“

Verujmo v zmago! Verujmo tako, kot so verovali Irci, ki so osemsto let trpeli preganjanja, zasužnjevanja in sramotjenja od strani protestantskih angleških lordov, končno pa se vendar priborili do svoje pravice. Zvesti veri in narodu vztrajajmo, delajmo in upajmo, da pride slejkoprej doba, ki sama obračuni z ozkosrčnostjo in duševno omejenostjo!

Manjšinski kongres v Ženevi.

Začetkom minulega tedna so se zbrali v Ženevi delegati evropskih manjšin pod predsedstvom bivšega slovenskega poslanca v italijanskem parlamentu dr. Josipa Wilfana k svojemu 11. kongresu. Došla je večina dosedanjih zastopnikov manjšin, nekaterim so vlade izpotovanje onemogočile. Delegati nemških manjšin so tvorili tretjino udeležencev. Iz Avstrije so zastopali Slovence č. župnik Starc in dr. Franc Petek, gradiščanske Hrvate drž. svet. dr. Lovro Karall in dunajske Čehe bivši posl. Machat.

Kongres je otvoril preds. dr. Wilfan s poročilom o položaju evropskih manjšin. Ugotovil je, da se je položaj narodnih manjšin v Evropi poslabšal. Vendar je manjšinsko vprašanje najožje povezano z vprašanjem vojne ali miru v Evropi, zato bo kongres kljub dosedanjim razočaranjem nadaljeval svoje dosedanje delo v prilog narodnim manjšinam.

Sledil je referat tajnika kongresa dr. Amende o nadržavni narodni skupnosti, ki naj veže narodne manjšine z materinskim narodom. Glavne misli je prevzel kongres v posebni resoluciji, v kateri je povdaril, da je povezanost posameznih po državnih mejah ločenih delov enega naroda po duševno-kulturnih vezeh in medsebojni opori pravična in nujna. Ne sme se pa nadržavna skupnost udinjati nasilni politiki katerekoli države in ne sme ovirati državljskih dolžnosti svojih članov.

Najvažnejši referat tokratnega kongresa je imel

v rokah bivši slov. poslanec v rimskem parlamentu dr. Engelbert Besednjak, ki je orisal stališče manjšin do avtoritarnih držav. Govornik je uvodno omenil, da odprava demokracije nikakor ni nujno manjšinam v zlo, kar dokazuje položaj narodnih manjšin v Avstriji, katerih življenjski pogoji se niso poslabšali. V posebni resoluciji, ki jo je kongres z velikim pritrditvijo sprejel, je dr. Besednjak naglasil, da je gibanje narodnih manjšin samostojno duhovno in etično gibanje, ki se ne sme istovetiti z nobenim političnim režimom. Kongres je pripravljen sodelovati z vsemi političnimi režimi na polju rešitve manjšinskih vprašanj seveda pod pogojem, da je sodelovanje manjšin sploh mogoče. Kongres zahteva od avtoritarnih držav, naj priznajo pravico narodnih manjšin do svobodnega kulturnega razvoja in do razvoja svoje narodne biti ter naj jim dajo primerna zastopstva v vseh političnih, kulturnih in gospodarskih ustanovah, zastopstva, ki bodo odgovarjala narodni samobiti dotičnih narodnih manjšin in ki bodo z zakoni zajamčena.

V posebni resoluciji se je kongres zavzel končno za pristo uporabo krajevnih imen. Imena krajev, dolin, voda i. dr. so bistven del narodne govornice, ker tvorijo nevidno vez med ljudstvom in domovino, njegovo zgodovino in kulturo. Kdor pristo uporabo krajevnih imen ovira ali preprečuje, skuša narod odtujiti njegovi domovini in ga napraviti brezdomovinskega. — Kongres je zaključil dr. Wilfan s primernim nagovorom.

Okoli vojne v Abesiniji.

Abesinski cesar je baje odredil v svoji državi splošno mobilizacijo. Italija nadaljuje z vojnimi pripravami v Afriki. V Egipt je došlo 70 angleških letal, hkrati so angleške ladje iztovorile vojaške avtomobile, orožja in municije. Egiptovska vlada se havi z vprašanjem, ali je upravičena zapreti Sueški prekop vsem ladjam, ki vozijo material za vojsko v Abesiniji. Razni listi napovedujejo napoved vojne za konec deževja, ki trenutno vlada v Abesiniji.

Medtem razpravljajo pri zeleni mizi v Ženevi o mirni rešitvi italo-abesinskega spora. Francozu Lavalu se je posrečilo doseči, da je imenovan petčlanski odbor, ki ga tvorijo zastopniki Anglije, Francije, Poljske, Španske in Turčije in ki bo iskal mirno rešitev. Ta odbor je že imenoval nadaljni sedemčlanski poročevalni pododbor. Hkrati se množijo v listih vesti, da se v doledni dobi sestanejo nekje v Italiji šefi angleške, francoske in italijanske vlade, da sami proučijo položaj okoli Abesinije. Petrolejska kupčija, ki jo je z Abesinijo sklenila neka ameriško-angleška družba, je

razveljavljena, medtem pa se že obeta druga kupčija z drugo ameriško petrolejsko družbo.

H sporu je spregovoril tudi sv. oče v nagovoru na bivše francoske in italijanske bojovnike, ki so se mu te dni poklonili: „Treba je razumeti poštene želje italijanskega naroda. Toda te morejo biti izvršene samo v miru na podlagi pravice, ki je enaka za vse. — Neki listi poročajo še o prizadevanjih sovjetske Rusije, ki baje pripravlja ogromno propagando v prilog Abesinije. Med drugim name-rava proglasiti svetovni štrajk v znak protesta proti nasilju italijanskega fašizma.

Italijansko-abesinski spor je že precej razčistil položaj v Evropi, za njegovimi kulisami gre mednarodnemu kapitalizmu predvsem za abesinski petrolej, čisto v ozadju pa se postavlja sovjetski komunizem, da prične svojo igro na račun Italije in vsega evropskega fašizma. Vojno ali mir v Afriki pa ima v rokah Mussolini in on bi moral biti slab diplomat, če bi sedaj zaigral pričeto igro za Abesinijo v svoj neprilog. Izid lahko, vendar ne nujno, more soodločevati orožje, končno rešitev pa je vsekakor spet kje za zeleno mizo.

Rojstni dan kralja Petra II. je praznovala Jugoslavija prav svečano. V Beogradu se je vršila velika vojaška parada, kateri so prisostvovali mladi kralj, knez Pavel, mnogi dostojanstveniki in do 40.000 ljudstva. Pri defilaciji je narod živahno pozdravljaval dvanajstletnega svojega kralja. Manjše svečanosti so se vršile po vseh večjih krajih kraljevine. — Na Dunaju se je vršil v pravoslavni cerkvi slovesen Tedeum, kateremu je prisostvoval dunajski poslanik Nastasijevič z osebjem poslaništva, zastopniki zvezne naše države in drugih držav in številno občinstvo. Poslanik je nato sprejel zastopnika zveznega prezidenta Miklasa, ki je izrazil častitke naše države kralju Petru II. — V Celovcu se je vršila v kapucinski cerkvi sv. maša in nato v prostorih jugoslovanske konzulata sprejem zastopnikov oblasti in raznih osebnosti. Sv. maši je prisostvoval jugoslovanski konzul dr. Ljudevit Koser z vicekonzulom dr. Ranklom in konzularnim osebjem, zastopniki deželne vlade, vojaštva i. dr. Popoldne je bil sprejem jugoslovanske kolonije.

Škof dr. Gregorij Rožman med ameriški Slovenci. Minuli petek je odpotoval v Ameriko ljubljanski škof dr. Rožman, kjer bo prisostvoval odkritju spomenika velikega misijonarja Barage in evharističnemu kongresu v Clevelandu. Nato bo vodil 14dnevni misijon v istem mestu, nakar nastopi veliko misijonsko potovanje po slovenskih naselbinah v Ameriki. Med drugim poseti tudi mesto Leadville v Coloradu, kjer župnikuje naš rojak č. Jurij Trunk.

Strahovito opustošenje na ameriški Floridi. Na Floridi je divjal strahovit vihar, ki je opustošil cvetoča mesta in vasi. Ves promet je pretrgan, mnoge naselbine so pod vodo, smrtnih žrtev je nad 500. Samo mesto Tampa ima škode več kot milijon dolarjev. Reševalno moštvo le s težavo prodira v opustošene kraje, povsod srečava na stotine trupel in gole razvaline.

Tožba naših starišev.

Kdor na naši vasi prisede v krog naših očetov ali mater ter prislulne njihovem pogovoru, bo takoj spoznal, kako navdaja te naše dobre in skrbeče vzgojitelje neka velika skrb. To ni več navadna vsakdanja skrb, ki pride z dnem in z njim mogoče spet izgine, ampak to je skrb, ki sega dalje v bodočnost in katera napolnjuje srca naših roditeljev z grenkobo in otožnostjo.

Če se zbirajo gruče rdečeličnih fantičev in deklic okrog svojih očetov in mamic ter v svoji brezskrbnosti in otroškem veselju skakljajo in polni smeha ter življenja igrajo svoje igre, pač ti mali in nedolžni angeljčki ne vedo, da se njihovim starišem ob pogledu nanje krči srce v skrbi za njihovo bodočnost. Kri so njihove krvi, njihovo življenje je vzklilo v domači slovenski hiši, iz katere polja s trudom in znojem pridelujejo kruh, ki jih živi in ob katerem naj se razvijejo mali v krepke mladence in brhka dekleta ter nekoč po-

stanejo vrli gospodarji in pridne gospodinje domovom svojih očetov. Kot prve vzgojiteljice so jim matere položile že v zibelko svoje matere besede. Očetje jim v domači govorici podajajo prve nauke, kako je treba neumornega in trdega dela, da domovi uspevajo in se družini ohrani zemlja in dom. Vse to naši starši delajo iz ljubezni do zemlje, na katero jih je postavila previdnost božja. Na njej so zagledali luč sveta in na njej želijo tudi zatisniti svoje oči ter snivati v božjem miru. Niso iztrgali našim očetom posestva iz rok trdi časi, ki so se vrstili in valili čez pleča naših prednikov že stoletja. Vse so prestali, vse pretrpeli in rajši si pritrkali od ust, da so le svoje domove otehi. Prihrumel je sovražnik v našo zemljo, krvoločni Turek je tod požigal in moral, a ni iztrebil našega rodu. Kot trdnjave stoji naše gore, kot živ branik je stal na straži za svojo zemljo naš rod.

V dvajsetem stoletju pa so iznašli drug način, kako bodo ugonobili narod in ga pregnali raz njegove zemlje. Lotili so se naše dece. Komaj otrok odide raz krila svoje matere, že ga dobe v roke ljudje, ki ga hočejo odtujiti njegovim starišem ter iz njega napraviti človeka, ki naj pozabi stare šege svoje rodne hiše, ki naj zaničuje govorico svojega očeta in svoje matere. Odtujijo mu vse, karkoli bi ga spominjalo, da je i on sinko malega, pa značajnega naroda slovenskega. Delajo na to, da mu zamrzi lepa domača govorica in da pozabi, da si zamore priučiti nemščine, ki nam je istotako potrebna, le na podlagi materinščine in njene izpopolnitve.

Tako morajo gledati naši očetje in naše matere, kako jim dorašča rod, notranje odtujen domači misli, govorici in domačemu delu. Ob teh pogledih jih navdaja strah za tisočletno njihovo zemljo in za lepe njihove domove, ki so kljubovali vsem viharjem do danes, pa so sedaj izročeni na milost in nemilost tujim možem, ki jih z odtujevanjem mladega našega naraščaja hladnokrvno izdajajo in ugonablajo.

Vi vsi, ki vodite našo državo in njeno usodo, bi morali vedeti, da je naša država za nas najprej in najbolj v naših šolah, ki naj nam vrača našo mladino zdravo in utrjeno za težko gmotno in duševno borbo malega naroda! Šola pa, ki odtuja deca njenemu rodu in materni govorici, zamore biti samo smrtna obsodba države nad našim rodom.

J. O.

Hlapec Martin.

Nekje v eni izmed naših koroških dolin živi sedemdesetletni Martin. Sam brez svojcev in družine samotari v napol podrti koči kraj polja ob vnožju gozdnatega pogorja. Dokaj je že od njegove zgodnje mladosti pa do takrat, ko so mu opešale moči in mu je njegov gospodar obzirno pa jasno razložil, da mu je postal preslab in prepočasen za hlapca in ga bo moral nadomestiti z mlajšo močjo. Izprva Martin v svoji preprostosti

ni mogel razumeti resnice, da bi on, ki je petinpetdeset let služil za hlapca pri Virnikovih, postal preslab in prepočasen. Ko pa se mu je zdelo, da se mora kmetija podreti, če Martin le za dan popusti svoje delo!

Zalosten in port je hodil tiste dni po polju in hlevu, duša se mu je trgala, ko je jemal slovo od živine, od vsake posebej; od travnikov in polja, ki ga je ljubil kot svoje; s trepetajočo roko je zamahnil mogočnim smrekam nad vasjo v zadnji pozdrav in zaskelilo ga je v prsih, ko jih je v duhu videl, kako odromajo pod gospodarstvom mladega vse na žago.

Pomirjen in hladen je nato stopil pred gospodarja in ukazal: jutri grem, izplačaj mi, kar mi gre iz vseh petnajstih let, odkar si gospodar! Gospodar se je za trenutek ustrašil, ko se je spomnil na precejšnjo svoto dolga, nato pa mu je vsakdanje odvrnil: nimam, počakaj ali toži, če upaš s sodnijo preje doseči! Preveč krivice in trpkosti je bilo v teh besedah, da Martin ni vedel, ali sta solzi, ki sta se mu zaiskrili v očeh, izraz žalosti ali jeze, obrnil se je in še isti večer izginil v noč.

Drugi dan se je oglašil pri gosposki v trgu. Kakor pri dolgi spovedi je povedal svoje življenje in svoj položaj: Dvanajst let sem bil star, ko me je mati privedla iz hribov, pri Virnikovih sem postal pastir, nato mali hlapec in zatem sem bil vsa dolga leta do včeraj za prvega hlapca. Stari Virnik je bil župan in načelnik posojilnice, vzoren gospodar in dober človek, veren kristjan in zaveden Slovenec. Spoštoval sem ga kot očeta, v vseh rečeh mi je bil za vzgled. Redno mi je izplačeval letni zaslužek, moji prihranki v hranilnici so se množili in z njimi je rastlo moje veselje do dela in varčevanja. Nekoč bi si kupil svoj dom, da bi bil na starost na svojem in ne v nadlego tujim ljudem. Prišlo pa je drugače. V svetovni vojni je umrl stari Virnik in sam sem vodil kmetijo dotlej, da se je vrnil sin iz laškega ujetništva. V zmed in v skrbeh za obstoj Virnikove hiše nisem opazil, kako je v hranilnici naloženi denar izgubil svojo vrednost. Takrat sem prvič občutil, da sem le ubog navaden hlapec in izgubil sem skoraj pogum, ko sem spoznal, kako sem se postaral. Mladi gospodar me je potolažil in mi obljubil kot pri hiši, ko ne bom mogel več delati. Znova sem prijel za delo in polagoma pozabil na nesrečo. Hranilnici nisem več zaupal in sem rajši pustil, da se je zaslužek nabiral pri gospodarju, dasi je bil po svojem ravnanju očetu le malo podoben. Ženo je dobil nekje na Nemškem, govoril rad nemško, vozil se je rad v mesto, vse drugo ga je bolj veselilo nego gospodarstvo. Sosedje so majali z glavami ter si začeli nekaj šepetati, jaz pa nisem verjel, da bi se mogla trdna Virnikova kmetija kedaj zamajati; kajti živina je bila še vedno ista ter najlepša na vasi, polje je bilo obdelano ter je rodilo kot nekoč. Sedaj pa mi gospodar sam pove, da me ne more več plačati, in predlaga, naj ga tožim. Pomislite, hlapec naj toži gospodarja

PODLISTEK

Ksaver Meško:

Na Poljani.

(46. nadaljevanje.)

Tako so onečlašali ljubezen vsi, tudi nevesta. A grehu vseh je sledila kazen za petami, tudi grehu nevestinemu. Ker komaj je prestopila prag Tratin, žena in gospodarica, se je zadela ob nesrečo, sedečo na pragu. In izročena ji je bila od tiste ure...

Sredi noči je planil pokoncu iz spanja mlinar Matija.

„Kristus božji, kaj je?“

Groza je bila v srcu in v mislih, kakor bi videl stopiti čez prag pravkar dekle božjo, belo smrt. Videl je sicer ni, a slišal je njen klic. Resnično, ni se motil: klic smrtin je moral biti in ničesar drugega!

V oni noči je bilo to, ko so praznovali na Trati poroko Petrovo z Malko.

Gori v hribov je ležala tisti večer na borni postelji sestra Andrejeva, mati Jeričina, in je ihtela polglasno in bridko. Bolehala je že tedne. Ne toliko starost, trpljenje življenja ji je izpodkopal moči, na posteljo pa sta jo vrgla greh in sramota hčerkin.

Za mizo je dremala vsa zbegana in objokana Katrca, najmlajša sestra Jeričina. V kotu ob stari peči je sedel na nizkem stolcu Andrej, komolca

naslonjena ob kolena, ves obraz skrit v velikih rokav, da so se videli le lasje, zelo osiveli od dne, kar je zapustil Poljano. Sedel je kakor odrevenel. Le ko je zaihtela bolnica glasneje, se je zganil, je zagrebel glavo še bolj v roke in se je zvil še globlje v dve gubi, kakor bi ga udarjala težka pest po glavi in po ramah.

„Glej o Andrej, slovo si dal Trati, da rešiš biser. Na tvoji vesti je bil, čistega ti je izročila mati, a glej, sedaj...“

„Jaz nisem kriv!“

In res je bil nedolžen. To je vedel določno, priznati je morala to sestra in je res priznava'a. A vendar je bilo neskončno bridko, ko so vstajala v duši zlogolka očitanja: „Čemu se nisi brigal bolj za dete, čemu nisi čuval skrbneje?“

Čestokrat je izpregovoril v moreči srčni tesnobi ob takih hipih naglas predse.

„Jaz nisem kriv, jaz ne!“

Ker v čem je grešil? Saj je ni mogel prikleniti na dom, niti ustavljati ne v njem. On je pletel canje in je izdeloval copate, a za deklo ni bilo v bajti pravega opravila. V pomoč materi je bila tako še Katrca. Ali naj strada doma močno deklo, za delo sposobno, dela željno? Zato sta jo dala z materjo spet v službo, a na konec fare, da bi bila kolikor mogoče daleč od Trate.

„In saj pozabi fant! Bila je le trenutna nemurnost.“

„A kaj, če ne pozabi?“

„Kaj pa naj počne Tratinik s takim dekletom?“

„Ravno zaradi tega, Andrej...“

Obema je bilo težko v srcu. Vendar sta upala najboljši. Nista zaupala sinu Tratinikovemu, a upala sta v poštenje in v čistost Jeričino.

A varali sta se blagi duši. V srce nista videla, nista vedela, da je padla iskra tudi v srce dekličje, pokojno in otroško dotodaj... In kaj je razdalja poldruga ure srcem, ki gore in hrepene!

Vendar se je varal Peter, ko je mislil, da mu bo pot prosta takoj, ko deklo ne bo več dan na dan pod okriljem materinem in pred očmi starca, ki se ga je bal bolj nego kogarkoli v fari. Zdelo se je, kakor da je spremil res blagoslov nemirnega, skrbečega srca materinega hčerko na novi dom in kakor da rosi dan za dnem na njo molitev materina, in kakor da sega tudi sem v novo njeno bivališče čuječi pogled stričev in odvrča in plaši deklico od hudega.

Tako je trajalo mnogo časa. A Peter je imel čas.

Ko pa se mu je izpolnila brezvestnega srca nakana in želja, pekoča in hlepeča tem bolj, čim več ovir se ji je stavilo na pot, je odgovoril brez obotavljanja očetu na opomin, daj se ženi: „Da!“

Tako je stopal z grehom na vesti, slepar, ropar in morilec, naproti velikemu, svetemu dnevu svojega življenja...

Na dan poroke je prišla Jerica nenadoma v hribe k materi in k stricu, ki sta že vedela za njeno sramoto.

„Takšna je prišla? O Jezus!“

Naglas je zajejala mati.

(Dalje sledi.)

za plačo, to bi bila vendar največja sramota za hišo. — Uradnik se je nasmehnil Martinovi navivnosti, odprl je debelo zemljiško knjigo ter pokazal s prstom na dolgo vrsto črnih madežev, ki so se z leti prijeli Virnikove kmetije. Vidite, je rekel, tu notri je še večja sramota, kakor če vi postavnim potom zahtevate, kar vam gre; to današnji dan ni nič posebnega. Martinu se je zamegnilo pred očmi, zbudilo se mu je kesanje, da bi morda on pognal hišo na boben. Uradnik ga pomiri, češ da je malenkost, kar ima tirjati, ker ima pravico samo na plačo zadnjih treh let, vse drugo pa je zastarano, ker ni svoje terjatve vknjižil. Martin se zamisli in odloči: ne bom ga tožil. Pa vpraša uradnika, kar je slišal o neki starostni podpori. Imate prav, mu ta razložijo, toda podporo dobi samo oni, ki je bil v zadnjem času toliko in toliko let pri bolniški blagajni, upam, da ste bili i vi. Ne vem, je pomislil Martin, ko sem bil še mlad, še ni bilo teh naprav, sedaj pa, ko sem star, prepuščam to gospodarju, ki je učen in pameten ter ume z gospodi govoriti. Uradniku se je Martin zasmilil v svoji skromnosti in nerad mu je povedal resnico, da tudi s starostno podporo ne bo nič.

Martin ni tožil gospodarja in ni več iskal pomoči in sveta pri gosposki. Vedel je, da zanj ni pravice, ker je star in neveden. Napotil se je po svetu iskat sestro Marijano, ki ima tam v drugi dolini malo kočico ob robu gozda. Na smrt bolno jo je našel in čez dva dni pokopal. Odtlej sameva, od dobrih ljudi ima vsakodnevni grizljaj kruha. In je še predober, da bi zamogel dojeti vso storjeno mu krivico. Je pač samo hlapec Martin.

Ab.

DOMAČE NOVICE

Ljubezensko pismo pa naša šola. Tole zanimivo pismo nam je te dni izročil naš rožanski škrat: Liebste Freundin! Ein Herzlichen dank für deinen Brief dön ich mit Freiden erhalten Habe. Mein Liebe Freundin Tag und Nacht habe ich auf dir gedacht, jetzt sieg ich schon dass alles ummamsunst ist. gott Pekar ich zwingen die nicht wen du keine Liebe hast so schreibe mir einen abschieds Brief das ich wiesen werde und ich brauch nich mehr Denken auf Dir. Aber treurig ist von dir, das Du alles glauben tuhs was die Leute alles zombringen, Wen Du mir nicht mehr Lieben Tuhs es nuzt mir ka wieder sehen, du hast mih verlassen, der Zeit ist worbei ich Treure und Denke so Stüll bei mir, du hast ein kaltes Herz wie Eis es wirt nicht mehr warm. Jetzt mus ich meinen schreiben schliessen mit fülen Herzlichen Grüsse. Mitt Gruss dein Geliebta won Dir ferlassen wie ein schein auf der Strasse... — Original je v pogled v uredništvu. Žalosten dokument ubogega fanta, ki ne jemlje slovesa samo od svojega dekleta, marveč tudi od drobtinice pismene nemščine, ki mu jo je zdresirala naša slavna šola v sedemletnem pouku. In še so pretnogi mnenja, da je ni boljše dvojezične šole od naše. Slepci, ki ne znajo razlikovati dresure od pravičnega jezikovnega pouka na podlagi znanja materinščine!

Iz Medgorij. Cenjeni g. urednik! Naj podamo k izvajanju našega lista o ljudskem štetju v Medgorjah sledeče pojasnilo: Števni komisariji so bili učitelji in ker sami niso zmogni domače govornice, sta jih spremljala tolmača. Vpraševali so nas, ali smo za Avstrijo ali Jugoslavijo, ponekod pa, ali smo za Srbe ali Nemce. V neki hiši so celo grozili, naj gredo tisti, ki se priznajo za Slovence, kar v Jugoslavijo. Tako so seve morali naštetiti same Nemce, četudi temu bije v obraz dejstvo, da v naši šoli ni niti enega otroka z nemškim občevalnim jezikom in v naši cerkvi je, odkar pomnijo, samo slovenska molitev in slovensko petje. — Treba nam je bilo še te krivice pri štetju, ko imamo itak dovolj drugih skrbi in težav. Z letino smo le srednje zadovoljni, v Voglah, Zagorjah, Obilah in Kozasmojah je pobila toča domala vso ajdo in oklestila še sadje. — Sicer pa se počasi vzbujamo. Na Paternuževo, to je naše žegnanje, je bila naša farna cerkev nabito polna in strmeč so ljudje poslušali krasno petje novega cerkvenega zbora, ki je za ta dan pripravil nove cerkvene pesmi. Teh vrlih naših mož in fantov smo kar veseli in naj bi se kedaj pokazali še na kaki izvincerkveni prireditvi!

Pismo iz Št. Ilja ob Dravi. Na 1. septembra je tukajšnje gasilsko društvo praznovalo svojo petindvajsetletnico, ki je bila združena z okrajnim gasilskim dnevom. Po sprejemu došlih gostov je povzel besedo gasilski načelnik Rupert Wiegele

ter podal pentindvajsetletno zgodovino šentiljskega gasilskega društva. Takole je med drugim dejal: Gasilsko društvo v Št. Ilju je bilo ustanovljeno pred 25 leti v času vstajajočega panslavizma na Koroškem kot nemško društvo. Do danes je ostalo zvesto svoji nalogi kot nemško-nacionalna organizacija. Govor je izzvenel v pohvalo nemško-bojnim gasilcem. Navzoči so ga razočarani poslušali in celo Nemci med njimi so se zgražali nad takim pojmovanjem gasilske službe, ki naj bi bila po pravilih v slavo Najvišjemu in v pomoč bližnjemu. Mi pa se obračamo danes do občine in župana, da ukreneta korake, da v bodoče taka zloraba občinske gasilske organizacije izostane.

Nekaj iz Globasnice. Dolgo smo čakali, naposled smo vendarle srečno pričakali novi „Gemeinde-tag“, ki šteje 12 članov: 8 jih je kmečkega stanu, od teh je šest zastopnikov Kmečke zveze, dva sta zastopnika delavstva, eden obrtnik in eden zastopnik trgovcev. Cerkev in šola v novem odboru nimata nobenega zastopnika. Za župana je bil izvoljen z absolutno večino glasov Tomaž Dumpelnik, priden kmet, dober gospodar in veren Slovenec v Štebnu. Za njegovega namestnika in prvega občinskega svetovalca je bil izbran Janez Cirgoj, posestnik v Globasnici, za drugega pa trgovec Fr. Seifritz. — V zadnjem času smo dobili tudi telefonsko zvezo s širnim svetom, tako da bomo sedaj kljub svoji zakotni legi mogli „marnvati“ na vse strani. Torej vendarle napredujemo. — Žandarmerija se bo s septembrom preselila v novo, lepo popravljeno Wutejevo hišo.

Gospodinska šola v Št. Jakobu v Rožu. Šolske sestre v Št. Jakobu naznanjajo, da se z novembrom otvori v njihovem zavodu šestmesečni gospodinski tečaj za dekleta. Nadalje sprejemajo dekleta za pouk v šivanju in glasbi. Sestre izdelujejo razne obleke in perilo za cerkve, izvršujejo in popravljajo cerkvene paramente, izdelujejo bale nevestam ter oskrbijo tudi vse druge posle poklicnih šivilj. V svoji šivalnici so nastavile poleg preizkušene dosedanje še novo spretno moč, da zadostijo vsem potrebam.

Št. Jakob v Rožu. (Ukradena junica.) Podpisani Jože Lederer, pd. Vrtnik v Št. Jakobu, sem imel na paši na Kladji planini 2 in polletno junico. Dne 7. avgusta pa je nenadoma izginila in kljub tridnevni iskanju nismo našli od nje nobenega sledu. Upravičeno torej domnevam, da je bila ukradena. Svarim pred nakupom! Dotičnemu, ki mi jo izsledi, plačam radevolje 50 šil. v gotovini. Ukradena junica je rudečo-cikasta, bo v teh tednih steletila, nosi kratke rogove, desni njen rog je obrnjen nekoliko nazaj, na čelu med rogovi pa ima lahko razvidno gobo. Eventuelne podatke prosim na naslov Jože Lederer, Vrtnik v Št. Jakobu v Rožu.

To in ono iz Škocijana. Sezona letoviščarjev gre pri nas h koncu. Škocijan in okolica Klopinskega jezera smeta biti letos zadovoljna. Največ tujcev je bilo tod sredi avgusta. Pri občini so jih naštetili čez 600. Dne 25. avgusta nas je počastil s svojim obiskom celo zvezni predsednik Miklas, ki je došel inkognito k nam s vojo družino. Klopinsko jezero in lepa okolica sta nanj napravila gotovo najlepši vtis. — Krize pri nas ni videti. Vsako nedeljo so kje godci in gostilničarji se hvalijo, da stočijo po 30 do 40 sodčkov piva. Rajajmo, pa veseli bodimo, za nami — vesoljni potop! — V zadnjem času smo imeli tri mrličje. V Šmarkežu smo pokopali pridno Leitgebovo delavko Frančiško Primus, v Škocijanu pa zvesto samostansko gospodinjo Ano Cepic iz dobroznane Maroltove hiše na Žamanjih, ki je 18 let stregla hromemu gospodu župniku Cepicu v Kazazah. 31. m. m. pa so v slovo tužno in ubrano zapeli škocijanski pevci in zvonovi 78letnemu Kosovemu očetu Alešu Saker v Samožni vesi. Mož je bil stara zavedna slovenska korenina, skrben gospodar, blag oče in ves čas goreč kristjan. — Prihodnjič pa vam poročamo o naših šolskih in občinskih zadevah.

Šmihel nad Pliberkom. (Nesreča.) Dne 1. sept. je peljal župnikov hlapec h popoldanskemu vlaku v Celovec svetnika vikarja Valerijana. Pri mostu v Gonovecah pridrvi nasproti nek avto z brzino 80 do 100 km ter zavozi naravnost v kobilu, katero vrže na mostišče in od tu v potok. Vikarja Valerijana in hlapca vrže z voza daleč po cesti, kjer obležita. Zadobila sta močne poškodbe, vendar — hvala Bogu — ni večje nesreče. Kobila pa si je zlomila sprednjo in zadnjo nogo in poškodovala v prsih, da so je morali ustreliti. Župnik ima škode nad 1000 šilingov, pa hlapca bolnega. Krivda zadene divjega avto-vozača, ki je z hitrostjo do 100 km dirkal in poleg tega vozil še na napačni strani. Dirkanje se je vršilo v času, ko je bilo za-

radi jesenske sezone vse polno ljudi na cesti. Dirkač je hotel izbristati sledi svojega voza, pa je, še prej da so došli ljudje na kraj nesreče, postavil svoj voz na desno stran. Nesreča bo imela sodnijske posledice.

Drobiž. Na celovski gimnaziji bodo v ponedeljek 16. t. m. in torek 17. t. m. ponavljalni in sprejemni izpiti, v sredo ob 9. uri pa se začne vpisovanje v vse razrede. V četrtek je nato šolska sv. maša in nato pričetek pouka. — Koroški dež. zbor je sklican za petek 13. t. m. in bo med drugim obravnaval zakonski osnutek o šolskem nadzorstvu. — V Krivi Vrbi je motorno kolo povozilo dvor. svet. Soukopa. Kolesar leži težko poškodovan v bolnici, svetnik pa je težkim poškodbam podlegel. — Bilčovski nadučitelj Eder je prestavljen na šolo v Št. Janžu v Rožu. — Truplo 21letne Marije Jaritz, ki je lanskega julija nenadoma izginila iz gospodinjske šole v Goldbrunnhofu pri Velikovcu, so te dni našli v Dravi pri Mariboru. — V noči na 2. t. m. so neznanzi vlomili v blagajno posojilnice v Važenbergu in odnesli 248 šil. Storitcem so na sledu. — Vlada je podaljšala prepoved zborovanj do 30. septembra. Ugodno vreme obeta namreč podaljšati sezono. — Pri Velikovcu je zavozil tovorni avto Alojza Herbsta iz Gradca v železno obcestno ograjo, Herbst in njegov sin sta obležala mrtva, trije drugi so lažje poškodovani.

NAŠA PROSVETA

Društvo v naši fari.

Zadnji razpravi o obnovi naših odrov ponekod niso docela razumeli. Prej da torej govorimo o knjigi, pesmi, sestanku in o ostalih prosvetnih področjih, kratko besedo o nalogi društvenikov v fari sploh.

Društveniki morajo biti fronta praktičnih katolikov in Slovencev! Njihova verska in narodna zavest jim ne smeta obstojati v praznih besedah in zatrjevanjih, marveč v delu, v vztrajnem in tihem delu in v življenju. Da utrjujejo v sebi in svojih resnično katoliško in slovensko življenje, se udeležujejo na svojem odru, zboru, na sestankih, s knjigo, izleti i. dr.

Koliko je ponekod razdejanje naših fara v moralnem pogledu! Ni je med nami župnije, kjer bi ne rastle in bohotala ljulika in plevel med pšeničnim klasjem. Prisluhni pogovoru v gostilni, poslušaj razgovore mladih, pojdi v družino, opazuj življenje v nedeljah in vidi boš življenskih senc dovolj! Tod mora biti društvo fronta versko zavedne mladine, ki z dejanji in s svojim življenjem izboljšuje in popravlja. Kar je gnilega, sebičnega, razdirajočega v fari, inej v društvu svojega odločnega nasprotnika, ki zmaga z značajnostjo, ljubeznijo in notranjo silo!

In v narodnem pogledu! Koliko je med nami takozvanih narodnjakov, ki se ob prvi priliki sramujejo svojega slovenskega značaja! Koliko jih je, ki jim je narodnost samo v besedi, v dejanju in življenju pa so navadni samopašneži in računarji za lastni dobrobit. Narodna zavest pomeni žrtev za našega malega človeka, za naše najmlajše, za pouka in izobrazbe željne, za lepega razvedrila potrebne. Društveniki naj so odločna narodna fronta, slovenska v dejanju in življenju! Narod ni nič meglenega, le jasno povezana ljubezen do bližnjega je. Te ljubezni pa nas je čisto strah.

Tod je v kratkih besedah naloga društvenikov v fari! Vedno jo imejmo pred očmi in vse naše podrobno prosvetno delovanje nam bo v veselje in jasna naša dolžnost! In sledeče razprave bomo dobro razumeli.

Kostanje. (Igra.) V nedeljo 8. t. m. smo priredili v okvirju svojega društva v dvorani pri Rumašu lepi igri „Trije tički“ in „Kmet in radio“. Vmes so zasvirali naši vrli tamburaši na lepih svojih instrumentih par domačih melodij. — Obe igri ponovimo v nedeljo 15. t. m. istotam ob 2. uri pop. Tudi tamburaši so obljubili, da nam spet zasvirajo. Vabimo za to nedeljo vsa okolico, da poseti naše sončne Kostanje in si ogleda naš nastop!

Št. Ilj ob Dravi. („Črna žena.“) V nedeljo 15. t. m. nastopi naše izobr. društvo ob 3. uri pop. v dvorani Lederhasove gostilne z lepo igro „Črna žena“. Sodeluje tudi logaveški pevski zbor. Prihitite tedaj k nam!

22. septembra v Kotmaro ves! Tedaj se vrši ob 3. uri pop. v dvorani pri Ilju velik koncert spodnjerožanskih pevskih zborov. Nastopi do 100 pevcev in 20 tamburašev. Vmes nagovor zvezinega zastopnika. Vstopnina 50 g. Vabi osrednji prosvetni odbor.

GOSPODARSKI VESTNIK

Zanimiva in poučna zgodbica.

Vsem je znano, da je fižol zelo redilna ter tečna hrana; zato je po kmečkih hišah posebno ob zimskem času ter v postnih dneh pogosto na mizi. Pa je bil nekje hlapec, ki je zelo nerad jedel fižol, vselej kadar je zaslutil, da bo fižol za kosilo, je navadno pozno prihajal k mizi. To je gospodarja jezilo, pa se je poslužil majhne zvižaje. Hlapec je nadvse rad jedel ribe. Neki dan ga je, ko se je zopet počasi spraviljal k mizi, poklical: „Ti Janez, hitro pojdi, danes so ribe!“ Trenutno je bil Janez za mizo, ko je videl prevaro, je začel nevoljen godrnjati. Gospodarja je zabavala hlapčeva nevolja, a je vseeno resno rekel: „Če ne rečeš, da so ribe, ti dam takoj poselsko knjižico pa idi!“ Dolgo je že bil Janez pri hiši; da bi sedaj radi te šale o ribah kar sredi zime zapustil službo, bi bilo res nespametno. Povesil je glavo ter rekel žalosten: „Ribe so že, samo bolj majhne so.“

Minula je zima in za njo spomlad, prišlo je vroče poletje s težkim delom pri žetvi. Družina je bila zaposlena pri spravljanju snopja pod streho, gospodar je bil na skednju, hlapec je vozil snopje čez njivo domov. Ker naenkrat pokliče gospodarja iz skednja, češ da sedi na strehi velik medved. Gospodar nič hudega sluteč prihiti ves zasopel z vilami v roki, da bi videl zverino; a na strehi se je solnčil namesto medveda rujavi domači muc ter v lenem začudenju gledal preplašenega kmeta. Ko je ta opazil zvižajo, je seveda silno vzrožil nad hlapcem. Toda Janez se je mirno postavil pred njega ter skorej ukazujoče rekel: „Ako ne rečete, da je medved, še danes zapustim službo ter grem drugam!“ Gospodar se je ozrl po polju, videl široke njive zlato-rumene pšenice, se spomnil zimske zgodbe o ribah ter rekel veselo: „Medved je že, samo bolj najhen je.“ Hlapec se je zadovoljen vrnil po nov voz snopja in odtlej tudi fižol rad jel. Gospodar pa se odslej ni več norčeval iz Janeza.

Važno pri molži. Pred teletenjem krave po navadi same izgubijo mleko. Kjer pa jih krmijo v hlevih, se često dogodi, da molzejo krave do zadnjega dne. Tega je gospodar često vesel, češ da ima dobro molznico. Po teletenju pa na svoje začudenje opazi, da je količina mleka pičila in da se ne zviša niti z boljšim krmiljenjem. Temu je krivo, ker ni opustil molže vsaj šest tednov pred teletenjem. Vsak živinorejec mora točno vedeti, koliko tednov že traja brejost. Če šest tednov pred storjenjem krava mleka ne ostavi, je treba naravnati krmo tako, da dobiva krava manjšo količino in zmanjšati je treba število dnevnih molž. In kar je posebno važno: izmolziti je treba do zadnje kaplje, sicer pride do vnetja vimena. Čim se odmor pred prvo in drugo molžo veča, pada količina mleka, tako da je tudi najboljša krava vsaj 4 tedne pred teletenjem suha. Kdor pa molze do zadnjega dne, mora potem utrpeti veliko škodo na dnevni molži.

Kako ensilirajo kmetje na Finskem? V zemljo zabijejo štiri železne droge v razdalji 3 m in v obliki pravokotnika (kvadrata). Nato vzamejo štiri 5 cm močne, 3 metre dolge in 30 m visoke deske, jih istotako zbijejo v obliko pravokotnika in položijo na zemljo tako, da se prosto premikajo med postavljenimi drogovi navzgor in navzdol. Krompirjevice stlačijo na zemlji med deske in jo poškopijo z nakisanim posnetim mlekom. To ponavljajo, da na vsako 30 cm debelo plast krompirjevice, sveže detelje ali navadne obrobne trave poškopijo zelenje s kislim posnetim mlekom. Ko doseže zelenje med drogovi višino 4 do 5 metrov, položijo na vrh nove deske in jih obtežijo s kamni, da tlačijo zelenje naprej. Tri mesece vre zelenje, višina se zniža od 5 na 2 do 3 metre, nakar imajo najboljšo ensilačno krmo za živino. Krma je podobna kislemu zelju in je dajejo pozimi živini po 25 kg na glavo; živina jo izredno rada žre. Na ta način pripravijo vse manjvredno zelenje na cenen in enostaven način kot izborno kiselno krmo za zimo in prvo spomlad.

Koruzna slama kot zasilna krma. Takole delajo v Ameriki: Ko koruzna zrna na storžih niso več mlečnata, steblo in listi pa še precej zeleni, porazejo koruzo in jo povežejo v male snopiče. Snopje pustijo na soncu, da dozori koruzni storž, kar traja navadno 3 tedne. Nato jih odstranijo od stebela, zadnja pa pustijo še naprej na njivi. Taka

koruzna slama, predčasno — pred dozoritvijo koruznih storžev — odrezana služi kot dodatna krma tja v januarij, nakar poleseni in je neužitna. — Drugod spet koruzno slamo sesekljajo in jo dobera namočijo, tako da dodajo sveži koruzni slami vode za tretjino njene teže. Tako namočeno krmo shranijo v navadnih jamah v zemlji, obdanih z deskami. Važno je pri tem, da koruzna slama ni prestara in da je zadostno namočena, sicer začne plesniti. Končno jo je treba v jami dobro stlačiti, jo pokriti z mokrimi žaklji ali ilovnato mešanico, čez par dni pa spet stlačiti, da ne nastanejo med slamo zračne praznine. Tako pripravljena koruzna slama je dobra kot dodatna krma v časih, ko primanjkuje druge, boljše krme.

Beljaški trg minulega tedna: Zelje 30—40, karfiol 1.20, repa 40, kumare 20, solata v glavah 15, endivija 15, neoluščen grah 80, čebula 50, paradižniki 50, špinača 60, buče 20, redkev 60, hren 1.80, peteršilj 80, selerija 1.20, krompir 20, kisló zelje 60, gobe, jurčki 80, gobani 1.20, zgodnje hruške 60, namizna jabolka 60, namizne hruške 80, sadje za vkuhanje 30, goveje meso 2.00 do 2.40, telečje 2.00—3.00, svinjsko 2.00—2.80, prekajeno 2.20—3.60, orehi 1.20, brusnice 50, sirovo maslo 3.80, čajno maslo 4.60, stare kokoši 2.60, race 3.30, gosi 3.20, jajca 14 g za komad.

ZANIMIVOSTI

Rekordi med nami. Neki angleški pismonoša, ki je pred kratkim šel v pokoj, je izračunal, da je v svoji 45letni službi prehodil skupno 450.000 km. To je toliko, kot če bi desetkrat obšel vso zemljo. S števcem za korake so pri gospodinjah pri vsakdanjem poslu ugotovili, da prehodijo na dan prilično 23 kilometrov. V petinštiridesetih letih bi prehodile torej okrog 360.000 km, kar je vsekakor že rekord, za katerega pa same ne vedo.

Stoletnica peresa iz jekla. V oglasnem delu lista „Švabski Merkur“ od 4. septembra 1835 je bil sledeči inserat: Jeklena peresa najvišje popolnosti! Pravkar smo dobili odlična jeklena peresa iz nove tvarine, ki radi prožnosti prekašajo gosja peresa. Z jeklenim peresom lahko pišeš štiri do pet tednov. Ducat stane 36 krajcarjev. — Tako se je začel konec gosjih peres. V začetku je jekleno pero težko zmagovalo in šele v petdesetih letih 19. stoletja se je zaradi male cene popolnoma udomačilo. Vendar so se še naši dedje dolgo branili, da zamenjajo svoja gosja peresa z novotarškimi.

Mačja vojna v Avstraliji. V Avstraliji so zagospodarile podivjane mačke, katerih število gre na tisoče. Vdirajo v gozdove in farme ter hudo gospodarijo med pticami in perutnino. Neki farmar je samo v eni noči ubil 130 mačk. Popotniki pripovedujejo, da se vršijo v notranjosti dežele pravcate mačje vojne, pri katerih je dovolj mijavkanja, krvi in ranjencev. Za človeka, ki bi začel med podivjane mačke, bi bila prava nevarnost.

Mali mariborski harmonikarji so se proslavili. O priliki blejske konference Male antante so nastopili na poslovnem večeru na povabilo jugoslovanskega zunanega ministra tudi mali harmonikarji iz Maribora. Poslovilni večer se je vršil v veliki kazinski dvorani in na njegovem sporedu je bil poleg nastopa mladih harmonikarjev še petje slovenskega vokalnega kvinteta in ples baletk. Mariborski malčki so nastopili pred ministri Male antante in še drugimi odličniki v slikovitih narodnih nošah in dovršeno odigrali več narodnih pesmi. Dosegli so s svojim nastopom izreden uspeh. Posebno so se prikupili rumunskemu zunanjemu ministru Titulescu, ki je pogostil malčke s pecivom, se vsakemu podpisal na program in se z njimi tudi fotografiral. Kot zmagovalci so se mali Mariborčani vračali z Bleda domov k mamicam.

Kaj lahko postane žena? Žena je v zadnjih desetletjih dosegla domala polno ravnopravnost z moškimi. V Ženevi je portugalski honorarni konzul gospa Countinhoi, voditeljica velike moderne bolnišnice v Kodanju je žena. Nagrado velikega pariškega lista „Paris Soir“ za najlepši roman je dosegla neka pisateljica. Na Japonskem opravljajo žene celo že službe postajenačelnikov. V Franciji jih najdemo v najvišjih in najodgovornejših političnih službah. V Angliji se odlikujejo kot policistke, v Ameriki pa so žene na županskih stolcih, ena celo je guvernerka cele dežele. — Kljub temu da žene vsepovsod dokažejo svoje velike zmož-

nosti, ki jim dovoljujejo enakopravnost z moškimi, pa se vendar odlikujejo najbolj v svojih poklicih matere in gospodinje.

Štirinožci kot filmski umetniki. Najznamenitejši štirinožni umetnik v znanem ameriškem filmskem mestu Hollywoodu je neka opica, ki je dobivala izprva samo 50 dolarjev tedensko, po nastopu v filmu „Tarzan“ pa že celih 350 dolarjev. Poleg tega imajo v Hollywoodu posebno drezurno šolo za pse, katero trenutno obiskuje 70 „učencev“. Neka danska doga je med njimi najslavnejša, nastopa namreč kot spremljevalka znane igralkice Grete Garbo. Mačke zaslužijo manj kot psi, največ pa zaslužijo konji, od katerih ima eden celih 50 dolarjev na dan. Sicer pa je videti med tamošnjimi filmskimi umetniki vse vrste živali, začeni od dreziranih želv do mladih levov in tigrov. Honorarje seve ne sprejemajo ti, marveč njihovi lastniki.

Brada kot strelovod. Kmetu Codeluppi pri Parmu se je minule dni pripetilo nekaj nenavadnega. Nevihta je divjala in skozi okno svojega doma je opazoval. Naenkrat kmeta ob oknu zadene svetel blisk in ga vrže sredi sobe. Ko si odpomore ter dvigne, opazi, da ni nikjer zadobil poškodbe, pač pa mu je strela požgala njegovo brado in brke tako dobro, kot če bi se bil obril. Došla žena in otroci očeta izprva niso mogli spoznati in so ga imeli za utihotapljenega usiljenca.

Gostilna na morskem dnu. Neki gostilničar v New Yorku je na dražbi pomorskega urada kupil staro podmornico, jo dal v popravilo ter jeklene stene nadomestil s kristalnimi. Na podmornico je pritržil nato napis „podmorska gostilna“. Vsak večer odpluje ta čudna taberna na morje in se nekako dva kilometra od obale potopi na dno morja. Sedeži so oddani že pred odhodom in navadno jih primanjkuje. V gostilni pod morjem dobiš najboljšo vino in večerjo, ki obstoja seve iz morskih rib. Med večerjo si skozi kristalne stene lahko ogleduješ pestro podmorsko življenje. Tudi godba je v lokalu.

Kot ptiči homo kmalu letali po zraku. V Nemčiji so pred dnevi preizkusili prvič letalo, ki ga žene človeška sila in ne več motor. Podobno je motornemu letalu, vendar je njegova velikost samo petina velikosti motornega letala. Propeler, ki je pač najvažnejši del letala, goni kolesje kot še pri navadnem cestnem kolesu. Prvi poizkusi so se posrečili, letalec je letel z novim letalom 250 metrov daleč in sicer en meter nad zemljo. Poizkuse bodo seve nadaljevali in si obetajo poln uspeh, s katerim postanejo doseganja vozila na zemlji odveč.

Ženitovansko gostijo so zaplenili. V ovrskem mestu Csölldömlök se je pripetilo sledeče: Obhajali so ženitnino mladega cigana Horvatha. Poroka je bila že končana in svatie so se iz cerkve vračevali na ženinov dom, kjer jih je čakala svatbena poiedina. Še prej da je sproved došel na ženinov dom, so prispeli policisti in zaplenili vse pripravljene jedi in niače. Dognali so namreč, da je ženin ves material za pojedino v okolici nakradel. Policisti so sedli za svatovsko mizo in razdelili gostijo na oškodovance, ženin jo je romal lačen v zapore, nevesta pa je hitela domov, da pripraví svatom skromno kosilce.

Naša Verica in angelček. Mama je vodila malo Verico spat v posteljo. Spotoma ji je dopovedovala, da jo bo čuval angelček varuh nien, ker mora mama pospravljat v kuhinjo. Pa Verica se ni dala ugnati in pravi: „Mama! Pa naj gre angelček pospravljat v kuhinjo in rajši ti ostani pri meni!“

Išče se starejši moški, lahko tudi oženjen, ki ima veselje do paše ovac ter do drugega domačega dela. Stanovanje, kurjava in razsvetljava prosta, plača po dogovoru. Nastop takoj! Naslov v upravi našega lista. 67

Sprejmer se na gospodarstvo oženjen par, vešč vsega gospodarskega dela. Naslov v upravi lista. 68

Ženitbena ponudba. Vdovec 46. let, posestnik, želi spoznati starejšo dekle ali vdovo z malim premoženjem, ki bi hotela postati dobra mati 4 njegovim otrokom v starosti 7. do 13. let in imela veselje do gospodinjstva. Samo resne ponudbe pod šifro „Mati“ na upravo našega lista, Klagenfurt, Viktringerring 26. 64